

[Gunner Baunsgaard.]

mer forvirrende og foruroligende oplysninger frem.

Der var i socialministerens indlæg ting, der virkelig pegede fremad, og det skal da være mit ønske, at planlægning og ressourcer så må kunne følges ad. Men jeg tror, at mange, både her i salen og på tilhørerpladserne, havde forventet, at der måske i udtalelserne var kommet lidt frem, der havde et noget kortere sigt. Jeg ved godt, at vi har sparetider, men det ville sikkert ikke have været umuligt at omprioritere nogle få millioner kroner.

Materialet, som ministeren omtalte, er jo først blevet lagt i vore bokse i dag. Det ville have været dejligt, om vi havde fået det lidt før og kunne have taget det med i vores betragtninger, men det er jo et vægtigt materiale, som vi nok kan få gavn af i den kommende behandling af de sager, der vedrører åndssvageforsorgen.

Når vi nu engang i løbet af dagen har hørt de forskellige indlæg, vil der sikkert være rørt ved mange påtrængende opgaver, og jeg håber og tror på, at denne forespørgselsdebat kan løse op for mange problemer.

Ved en forespørgselsdebat som denne, hvor man behandler en gruppe mennesker, der ikke selv er i stand til at ytre sig på den ene eller den anden måde, bliver man nødt til at overveje tingene noget mere og tænke lidt dybere end måske i andre tilfælde. Vi taler her om en minoritetsgruppe, der ikke selv kan forsvare sig, og derfor synes jeg nok, man må kigge lidt på rettigheder og pligter og retsstilling, som det enkelte menneske har, noget, vi ellers ikke går og tænker på i det daglige. Minoriteter, her de åndssvage, skal have rettigheder, og derfor er der også nogen lovgivning herom.

I denne sag har samfundet pligt til at yde relevant hjælp, og det kan ske på institutioner, det kan ske i børnehaver, det kan ske i skoler og også andre steder, men det kan også ske i hjemmene, og netop hjemmene skal jeg senere vende tilbage til.

Ordet normalisering vil sikkert gå igen og igen i indlæggene. Begrebet åndssvage eller evnesvage kan gøre én usikker, når man ikke har haft problemet inde på nært hold før. Man kan godt få følelsen af, at der i hvert fald er en sag her, hvor man har

svigtet, måske ikke helt slået til, men ligesom skubbet problemerne lidt bort.

Emnet er omfattende, og når man begynder at samle materiale, kan man godt få tanken om, at der er sket nogen vilkårlighed, og man vil spørge: er tingene nu virkelig lykkedes? Er der ikke noget, der kunne være bedre nogen steder? Har planlægningen været god nok? Og er ressourcerne anvendt rigtigt? Er der for stor uensartethed? Og er der også tilfældigheder med i spillet?

I spørgsmålet om åndssvageforsorgens problemer kan der gøres ting, der har stor betydning for klientelet og for pårørende, uden at det koster mange penge.

Ved samtaler med pårørende har jeg bemærket, at der er store huller, som både kan og skal fyldes ud, og her vil det være af betydning, at der sker den rigtige prioritering.

Der er jo ydet nogle beløb til åndssvageforsorgen, som der også er til andre grupper, men en skelen til økonomien og de ressourcer, der er til rådighed, er også nødvendig inden for åndssvageforsorgen. Jeg mener ikke, at der er sket store indskrænkninger, men om takten i bevillingerne ikke er fulgt med den almindelige pristigning, det må vi prøve på at finde ud af. Intet område vil jo i sparetider føle, at de får tilstrækkeligt, og derfor er der så meget mere grund til at økonomisere og prioritere. Her gælder det om at nedsætte ressourceudvalg, som virkelig kan finde frem til, hvor det er, der skal sættes ind, om udnyttelse og bevillinger sker på den rette måde, og om personalet er placeret rigtigt — uden at være uartig og også tale om, hvorvidt der arbejdes på den rigtige måde. Vi kommer nok heller ikke uden om at skulle se på, om det er nødvendigt med en omstrukturering i centerledelsen. Det er ikke sikkert, at det er lægerne, der skal være administratorer.

Jeg har med interesse læst åndssvageforsorgens personaleforbunds henvendelse til folketingsgrupperne af november 1972. Der røres her ved nogle væsentlige problemer. Jeg har bemærket, at man siger, man ikke hovedkulds skal nedbryde det nuværende system, man skal derimod ved en samordning med øvrige dele af amters og kommuners forvaltning få tingene ind i den rigtige rytme, eventuelt ved forsøg. Jeg er ikke i